

Vedr. den annoncerede ”afskaffelse af en helligdag”

Svend Andersen, professor emeritus, dr.theol.

Regeringsgrundlagets annoncering af, at der vil blive fremsat ”et lovforslag, der afskaffer en helligdag, som træder i kraft i 2024” (*Ansvar for Danmark*, s. 11) har som bekendt givet anledning til en omfattende offentlig debat. Debatten har naturligt nok vedrørt forholdene på arbejdsmarkedet, men det skal ikke beskæftige os her. Lige så naturligt er det, at der i *kirkelige* kredse har rejst sig en debat om den annoncerede afskaffelse af en *helligdag*. Den kirkelige debat er på det seneste kommet til udtryk i biskoppernes fælles udtalelse fra 6. januar.

Debatten har været præget af usikkerhed og forvirring, hvilket må føres tilbage til regeringsgrundlagets uklare tale om at ”afskaffe en helligdag”. Spørgsmålet er, hvad en regering kan gøre i forhold til en helligdag. Og spørgsmålet er også, hvad der i det hele taget menes med en helligdag.

Svaret på de to spørgsmål findes på en måde i den nu ikke mere gældende *Helligdagslov*, hvor det hed: ”Der må ikke på folkekirkens helligdage foretages noget, hvorved gudstjenesten forstyrres”. (§ 1). Her gås der altså ud fra begrebet *folkekirkens* helligdage, og lovgiver bestemmer så, hvad der må ske eller ikke ske på disse helligdage. Selve dagene som kirkelige helligdage gribes der ikke ind i.

I den såkaldte Lukkelov, der nu hedder *Lov om detailsalg fra butikker m.v.* hedder det: ”Der må ikke ske detailsalg fra de butikker, der er nævnt i § 1, stk. 1, på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag samt efter kl. 15 på nytårsaftensdag” (§ 2). Her skelnes der altså mellem *helligdage* og tre dage, som vi kan kalde (ikke-kirkelige) *nationale fridage*. Igen fastsætter lovgiver regler også for kirkelige helligdage uden at gribe ind i disse.

Formuleringerne i regeringsgrundlaget er heroverfor behæftet med en uheldig uklarhed med hensyn til, om der med ”afskaffelse af en helligdag” menes:

- a. Afskaffelse af den arbejdsfritagelse, der er knyttet til en kirkelig helligdag, fx Store Bededag uden at gribe ind i selve helligdagen
- b. Afskaffelse af selve den kirkelige helligdag med dertilhørende fridag

Det sidste ville, som bla. biskopperne gør opmærksom på, være et indgreb i folkekirkens indre anliggender, som Folketing og regering normalt holder sig på ”armslængde” fra. Spørgsmålet er, hvordan noget sådant overhovedet skulle foregå. Som biskopperne også anfører, er der i folkekirkens kongeligt autoriserede *Alterbog* angivet et ritual for den kirkelige markering af Store Bededag. Og folkekirkens præster er retligt forpligtede til, foruden på normale søndage, at holde gudstjeneste ”1. og 2.

juledag, 1. og 2 påskedag, 1. og 2. pinsedag, skærtorsdag, langfredag, Kristi himmelfartsdag, store bededag og nytårsdag” (Preben Espersen: *Kirkeret i grundtræk*. 2000, s. 68).

Hvordan vil en regering afskaffe Store Bededags plads i den kirkelige helligdagskalender og plads i Alterbogen – og hvordan vil den ophæve præsters pligt til at holde gudstjeneste på bededagen?

Den enkleste måde af få afklaret disse vigtige spørgsmål på må være at bede kirkeministeren klargøre, om regeringens agt at afskaffe en helligdag skal forstås i ovennævnte betydning a. eller b.